

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Vicinis Casibvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

DIVORTIIS.

et familiam reuertatur. Eiusmodi autem
circumstantia, in iudicijs sententiam mode-
ratur. Possent igitur hæc honesta causa absen-
te, vocari discessio à coniuge, altera verò ma-
liciosa absentia, propriè diceretur desertio.
Nam non omnis discessio, est desertio, desertio
vera ipsa, non est simplex discessio, sed viola-
tio matrimonij. Desertor enim non habet ani-
mum reuertendi & cohabitandi, aut iuuandi
coniugem debitjs officijs, Sed de vocabulis non
disputabimus prolixius.

Aliud quoq; est, quando propter offensio-
nem ex ira ad breue tempus coniunx discedit
à coniuge, & apud honestos homines degit. A-
liud est desertio. Nam Diabolus coniugij hostis
interdum serit dissidia inter coniuges, & ex
ira, que impedit iudicium, aliqua breuis disces-
sio fit. Sed vbi deflagrauit astus animi, rede-
unt in gratiam coniuges, & iniurias mutuas
sibi inuicem condonant, & obliuiscuntur. Ope-
ra enim danda est, ne eiusmodi desertiones ex
ira factæ, diu tolerentur à Magistratibus &
Pastoribus, ne Diabolus alia peccata & ma-
la, ex hoc principio texat.

DE VICINIS CASIBVS.

Quidam plures casus, seu causas diuor-
ij recensere solent, quæ aliquam affinitatem
sunt

DE CONIUG.

cum ijs, quas recensui, habere videntur. Sed eas piorum & prudentum iudicum considerationi, iuxta circumstantias probè & diligenter cognitæ & ponderatas, permittendas esse statuo. Sunt autem: 6.

Cohabitatio in gradu à Deo prohibita. Nam si coniugium fuerit prohibitum à Deo, nullo vnquam iure potest fieri licitum, præsertim si illud publicè constet. Nam si nemo scierit eam propinquitatem, alia res est.

Impotentia reddendi debitum coniugale, rectè explorata. Vbi autem nulla fuit cognitio coniugalis, & res aperta est, facilius est iudicium. Nam vbi nullum fuit coniugium, ibi res ipsa facit diuortium, aut potius repudiū propriè loquendo. Idem de illis sentiendum, qui Eunuchi ante confirmatum coniugium facti sunt, sed non qui postea.

Veneficium, insidiæ de morte inferenda, in emendabilis plagositas, sæuicia incorrigibilis immoderata libido cum alterius damno, pertinaciæ in denegando debito coniugali. In hisce casibus aut causis variant iudicia. Lutherus quidem sentit, peritis & pijs iudicibus ista omnia esse permittenda, q̄ circumstatijs diligenter inquisitis, & conscientijs pro necessitate con-

consular
Coatice, r
vibus lic

Q
xxore a
rimonia
& nullu

Non
et confus
sine stoli
in rebus
pat) prop
lia. Ratio
Deus tan
rebus ta
am vitæ
citi sunt

Eat
videntur
berantur
coniunx
ne ei con
rem cap
quem nõ
do sibi v

DIVORTIIS.

consulare possint. Aliqui Theodosij legem in Codice, ritè omnibus cognitis & tentatis, omnibus licitis modis, hic locum habere censent.

Quando quis nondum legitime à priori uxore adhuc viuente separatus, aliam sibi matrimonio copulat, explicata res est, prius matrimonium valere, et alterum esse illegitimum & nullum.

Regula.

Non separant coniugia legitime contracta et consummata morbi, deformitas, simplicitas sine stoliditas, sterilitas, negligentia quadam in rebus Oeconomicis, hæreses (nisi desertio fiat) professiones necessariae, deportatio, exilia. Rationes sunt, quia coniuges sunt vna caro Deus tales suo consilio iunxit, & quia sibi in rebus tam aduersis quàm prosperis, indiuiduam vitæ consuetudinem, mutuaq; officia polliciti sunt.

Eandem captiuitates rationem obtinere videntur, quia mirabili occasione non raro liberantur. Ac quid faceret coniunx, si alter coniunx morbo diuturno consistaretur? Nonne ei compassionem et officia deberet? Est autem captiuitas quasi morbus quidam mariti, quem nō habet in potestate sua abijcere, quando sibi videtur.

CON-

DE CONIVG.
CONTRARIA.

Quamlibet ob causam facere diuortium, id est ex causis non sufficientibus, nec legitime dijudicatis, quam quidem leuitatem, Christus redarguit. Matth. 19.

Propter morbos facere diuortium, est iniustum, ex istis rationibus: 1. quia manifeste in contractu Matrimonij sancto fœdere sibi invicem promiserunt coniuges officia in omnibus casibus absq; coniugij ruptione. 2. Effet contra dilectionem coniugalem. 3. Typus coniugij violaretur. 4. Liberis id probro esset, summa, prorsus ab omni pietate et honestate foret alienum.

Cognitionem spiritualem, facere diuortij causam, valde stultum est. Vocant autem Canones spiritualement cognitionem, quando aliquis in Baptismo alicuius adest testis vel susceptor, & baptisatus fit eius filius seu filia spiritualis, testis verò, pater vel mater spiritualis. Argumentum illud stultum, eiusmodi est.

Pater & filia, mater & filius, non possunt absq; fœdissimo incestu, matrimonio iungi.

Sed in Baptismo susceptor siue testis, fit pater vel mater spiritualis, Baptisata verò persona, filius aut filia spiritualis.

Ergo

DIVORTIIS.

Ergo non possunt matrimonio iungi.

Respondeo. Sunt quatuor termini, id est, sic argumentantes sunt magni asini, quia Major de externa & carnali coniunctione loquitur. Minor verò de re prorsus aliena, & plurimum differentis, qua nihil cum Coniugio externo habet commercij. Nam nullo sanguine naturali vel spiritali iungimur, testis Baptismi & Baptisati. Est præterea Minor insulsissima. Nam non efficit testimonium illud, quod ad Baptisatum fit, reuera spiruales patres aut matres baptisatorum. Deus enim est noster spiritalis pater. Item, Ministri verbi spiruales patres omnium suorum auditorum dici possunt, quia per verbum vite quod predicant, homines regenerantur, ac mirum sanè est cur pontificij etiam hæc causam non allegarint, quod sacerdotibus non sit liberum coniuges honestas ducere, quia nimirum sunt patres spiruales suarum Ecclesiarum. Sed forte id metuerunt, ne quis exciperet, Ergo ex aliorum sacerdotum auditoribus, sacerdoti alij liberum esset, coniugem pudicam honesto matrimonio sibi iungere.

Nos hanc Antichristi Romani maculam, qua deformavit coniugium, ex nostris Ecclesijs tunc pellimus, quia neq; naturali, neq; divino, neq;

¶

DE CONIUG.

neq; Casareo iure talis sit prohibitio, ratione as-
sistentia, aut leuauonis in Bapismo.

Idem iudicium est de ordine sacro, quia
contrarium verbo Dei est, vllum hominum or-
dinem, arcere à Coniugio legitimo. Nam vox
vniuersalis est, Erunt duo in carnem vnā.
Item, Quæ non potest continere, nubat. Item,
Ad vitandam fornicationem, VNUS QVIS-
QUE suam habeat uxorem. Imò Episcopum
vnumquemq;, Paulus vult suam habere ux-
orem, & liberos bene educare. Pontifex quoq; &
sacerdotes veteris Testamenti, habuerunt coniu-
ges. Apostoli aliquot similiter, & Episcopi pri-
mitiua Ecclesia. Et castitatis donum, non est
cuilibet datum, cui verò à Deo coniugit, videat,
ut eo rectè viatur.

Votum quoq; soluere legitimè inita coniu-
gia, doctrina Antichristi est, non Christi. Nam
vota, nequaquam debent esse contraria verbo
Dei. Sed verbum Dei inquit, virum non habere
potestatem sui corporis, verum uxorem, & e-
contra. Deinde lex coniugij est, adhaerebi con-
iugi suæ, seu ut rectè exponitur, completitur
indissolubilem vitæ consuetudinem. Tertio Pau-
lus inquit, ad tempus solummodò abstinendum
Coniugibus esse, & non perpetuò, ne forte à Dia-
bolo

DIVORTIIS.

blorententur. Deniq; eiusmodi vota sunt per se
impia, & ab Antichristo Romano in ignomini-
am Coniugij, & ad supersticiosos cultus augen-
tis, nefarie excogitata. De coniugio legimus.
Honorabile coniugium, & thorus immaculatus.
De votis autem illis legimus, Frustra me colunt
mandatis hominum. Item, Fugite Idololatriam.
Item prohibitionem coniugij, sic & istam super-
sticiosam diuulsionem, esse opus Diabolorum &
Antichristi, sive id fiat cum voluntate hominum
(fascinata scilicet) sine contra eam.

De cognatione porro legali, seu ad optionem,
iura honesta civilia, & consuetudines bona con-
sulantur, quia sacra litera de hac parte nihil
prescribunt. Nec opus est inijci laqueos consci-
entis, ubi Deus non ligat.

Rectè igitur estimantur, & purgantur illi
vulgares in Papatu versus, ex Antichristi de-
cretis extructi:

Error, conditio, votum, cognatio, crimen.
Cultus disparitas, ius, ordo, ligamen ho-
nestas.

Si sis affinis, si foris coire nequibus
Hac socianda verant, connubia iuncta re-
tractant.

N 2 7n

DE CONIUG.

In codice lib. 5. tit. 17. de repudijs iste
cause commemorantur: Si qua maritum suum
adulterum aut homicidam, aut veneficum, vel
certè contra nostrum imperium aliquid molien-
tem, vel falsitatis crimine condemnatum inue-
nerit, si sepulchrorum dissolutorem, si sacris ad-
ibus aliquid subtrahentem, si latronem, vel latro-
num susceptorem, vel abactorem, aut plagiarium,
vel ad contemptum sui domusve sua ipsa in-
spiciente cum impudicis mulieribus (quod maxi-
me etiam castas exasperat) cetum inuentem, si
sua vita veneno, aut gladio, aut alio simili mo-
do insidiantem, si se verberibus (que ingenuis
aliena sunt) afficientem probauerit, tunc repudij
auxilio vii necessario ei permittimus libertatem,
& causas dissidij legibus comprobare. Sed ista ad
Consistoriorum iudicia sunt referenda.

FORMA SEU QVO MODO.

Diuortium est legitima quadam diuulso
Coniugum. Explicandum itaq; nonnihil est,
QVOMODO eam fieri conueniat, obseruata
tamen Methodi ratione.

In genere autem tria, ad formam seu rati-
onem diuortij pertinent, bono & legitimo ordi-
nempe:

Cogni-